

USTVARJANJE ZAUPANJA

DRAGO K. OCVRK

Po francoski revoluciji so se pojavila pojmovanja zgodovine kot vodenege in usmerjenega napredovanja človeštva. Zgodovino so si predstavljali kot veletok, ki bo človeštvo ponesel na bregove harmonične družbe. Mnogi so temu mitu o napredku, posebno v komunistični izvedbi, verjeli in se lotili njegovega uresničevanja za visoko ceno, kot to prikazuje Orwell v Živalski farmi. Ker so slepi privrženci tega mita menili, da teče zgodovina prepočasi svoji uresničitvi naproti, so za to krivili drugače misleče in jih kot „reakcijo“ likvidirali, kjer se je le dalo. Ta mit je zgodovina ocenila za proti-človeškega in ga zavrgla. Ljudje verjamejo odslej drugi zgodbi. Prepričani so, da niso igrače v vnaprej spisanem scenariju, ampak da sami, sproti, brez kakšnega posebnega končnega cilja ustvarjajo zgodovino, ne da bi jo v celoti obvladali. Še preteklost se izkaže za neobvladljivo, saj se tudi zgodovinopisna dognanja spreminjajo iz roda v rod.

Pred leti je s temi novimi pogledi na zgodovino zaslovel Francis Fukuyama, ki je nato poskušal odgovoriti še na pereče vprašanje: kako je mogoče živeti in delati zgodovino danes, po „koncu zgodovine“? V knjigi *Zaupanje* je pokazal, kako sleherni skupno življenje, od para do mednarodne skupnosti in vse, kar je vmes, stoji na zaupanju in se sesuje, če tega ni. Ekonomisti so že postavljali v središče svojega razmisleka „človeški kapital“ kot glavni dejavnik uspešnega gospodarstva, a se je izkazalo, da to ni dovolj. Ta človeški kapital - kakovostni in usposobljeni ljudje - raste tam, kjer je razvit tudi „družbeni kapital“: t. j. sposobnost ljudi, da se družijo in povezujejo, sodelujejo in se v vzajemni izmenjavi bogatijo. Koliko se bodo ljudje tako družili in povezovali, pa je odvisno od družbenih norm in vrednot, ki so jim pripravljeni podrežati svoje posamične interese. V takšnem družbenem ozračju se poraja zaupanje, ki krepi tako družbeni kot človeški kapital.

„Akumulacija družbenega kapitala je vsekakor zapleteno in v marsičem skrivnostno kulturno dogajanje,“ pravi Fukuyama. „Liberalna demokracija, ki se poraja iz konca zgodovine, ni potemtakem v celoti 'moderna'. Če naj demokracije in kapitalistične institucije delujejo dobro, morajo sobivati z določenimi predmodernimi kulturnimi navadami, ki zagotavljajo njihovo dobro delovanje. Zakon, pogodba in ekonomska racionalnost zagotavljajo nujno, a ne zadostno osnovo za stabilnost in blaginjo postindustrijskih družb. Te družbe morajo prekvašati vzajemnost, moralna obveza, dolžnost do skupnosti in zaupanje, ki so utemeljeni bolj v običaju kakor v racionalnem premisleku. Običaji niso ostanki preteklosti v sodobni družbi, ampak neizogiben pogoj za njen uspeh.“ Te misli pomagajo razumeti, zakaj je bil Bush že dvakrat izvoljen. Američani so namreč začeli čutiti na svoji koži, kako se družba brez skupnih vrednot ruši, ker ne morejo več zaupati drug drugemu. Če pa ni zaupanja, ostaneta le strah pred drugim in vedno večja ogroženost: človek postaja

človeku volk. Ko družbeni in z njim človeški kapital kopni, nazadujeta tudi demokracija in gospodarstvo. V luči teh spoznanj je moč razumeti spremembe tudi pri nas. Vse doslej je bila naša družba v imenu zgodovine kot napredka globoko razdeljena. „Napredne“ sile so neutrudno lovile „nazadnjake“, „reakcijo“, „konzervativce“ in jih zatirale, v družbi pa tako ustvarjale izredne razmere, hladno vojno. To „permanentno revolucijo“ je nazadnje povzel v novi formuli predsednik Foruma 21, ko se je razveselil, da so volitve dale močno opozicijo. Med vrsticami je svojim ukazal, naj zmagovalce zaustavijo, da se bodo „napredne“ sile mogle vrniti na oblast. Potrčevala Združena lista je ukaz takoj izpolnila, LDS pa za tem. Preživet način razmišljanja in delovanja je na levici še živ.

Povsem drugače deluje mandatar: vsem ponuja roko, govori o sodelovanju, ne spopadanju, očitno poskuša preseči delitve iz preteklosti ter ustvariti pogoje za krepitev zaupanja in rast družbenega kapitala. Če bo pri takšni usmeritvi vztrajal, je obsojen na uspeh. To toliko bolj, ker se to povezovanje in ustvarjanje zaupanja nikakor ne zaustavita pri političnih strankah, ampak se raztezata na vso družbo. Doslej so si „napredne“ sile uzurpirale monopol nad druženjem oziroma so ga strogo nadzorovale, kdor pa jim je uhal, so ga ali razvrednotile, kot na primer družino, ali zatirale in demonizirale, kot na primer Cerkev. Toda prav te osnovne in vmesne oblike druženja od družine in soseščine do Cerkva in sindikatov, društev in dobrodelnih organizacij... so učilnice in delavnice družbenega kapitala; one so nosilke trajnostnega, doživljenjskega učenja in negovanja medčloveških in družbenih odnosov. Brez vključenosti v takšne organizacije je človek sam in osamljen, krhek in ranljiv, izpostavljen na milost in nemilost močnim, naj so to politične, ekonomske, kulturne, verske ali katere druge oblasti. Zato so upravičena pričakovanja, da bo nov mandatar dal tem osnovnim in vmesnim organizacijam tako pravne kot dejanske možnosti, da bodo ob opravljanju svojega družbeno koristnega dela kovalje tudi družbeni kapital.

Iz voščil dr. Krambergerja, predsednika škofovske konference, mandatarju vejejo tovrstna legitimna pričakovanja: „Spoštovanje slehernega človeka, solidarnost z najšibkejšimi in demokracije svoboščine, zavzetost za narodni in kulturni obstoj, dobra etična vzgoja in potrebam primerno izobraževanje ter široka gmotna in duhovna blaginja so cilji, za katere si je in si bo še prizadevala tudi katoliška Cerkev v Sloveniji. Kakor je zapisano v mednarodnem Sporazumu med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem, lahko računate na naše sodelovanje na nam lastni ravni vedno, ko gre za pospeševanje skupne blaginje in napredek človeške osebe. Dovolite mi, da izrazim upanje, da bomo v času Vašega predsedovanja lahko sporazumno uredili tudi tista vprašanja v odnosih med državo in katoliško Cerkvijo, ki še ostajajo odprta.“

Končno koalicijska pogodba

Konec tedna so vse vladne stranke tudi formalno sprejele odločitev o vstopu v koalicijsko pogodbo, kot zadnji pa je v soboto v imenu Slovenske ljudske stranke storil glavni odbor SLS, ki je po nekaterih zapletih na izvršilnem odboru prav tako prižgal zeleno luč takšni odločitvi. Vendar je v ponedeljek Janez Janša dejal, da pogajanja še niso končana.

Tako je ostalo odprto še vprašanje delitve ministrskih resorjev in ministrska ekipa, ki bo sestavljala novo vlado. Po napovedih nekaterih strankarskih prvakov naj bi dogovor o tem dosegli že v ponedeljek, novi predsednik vlade Janez Janša pa naj bi predlog vladne ekipe poslal v državni zbor pretekli terek ali sredo, ko bo tudi javnost izvedela, kdo bo sedel v novi vladi.

Največja neznanka glede vstopa v vladno koalicijsko pogodbo je bila stranka upokojenec (DeSUS), saj sta ljubljanski in mariborski odbor stranke napovedala, da vstopa ne bosta podprla. Svet DeSUS je kljub tem nasprotovanjem vstop v vlado podprl s precejšnjo večino (29 glasov za in 12 proti), saj je v stranki upokojenec prevladalo mnenje, da je za DeSUS bolje, če vstopi v novo vlado, kot če ostane zunaj nje.

Tudi glavni odbor SLS je podprl vstop stranke v vlado, čeprav se je pred tem zaradi nekaterih pomanjkljivosti v koalicijski pogodbi, zapletalo na izvršilnem odboru stranke. Ljudska stranka se je zavzemala, da bi v pogodbo med drugim zapisali koncept glede lastninjenja bank, zavarovalnic in drugih podjetij, v katerih ima država lastniške deleže, vendar so se glede odločitev z omenjenega področja v SLS na koncu zadovoljili s konceptom soglasnega odločanja na vladi. Vsekakor pa so v SLS pričakovali, da bo v novi vladi vodila tri ministrske resorje.

Po pričakovanjih večjih zapletov v Slovenski demokratski stranki (SDS) in Stranki Nova Slovenija (Nsi) ni bilo, saj sta sveta

obeh strank podprla besedilo koalicijske pogodbe. Janša sicer ne razume zadnjih pomislekov SLS glede besedila pogodbe, saj so se štiri stranke prihodnje koalicijske o tem uskladile že v četrtek. Zaradi zapletov je Janša nameraval spisek kandidatov za ministre v novi vladi poslati v državni zbor predvidoma sredi tega tedna in ne že v ponedeljek, je povedal v petek na seji sveta. Prihodnje koalicijske partnerice v ponedeljek, kot je bilo predvideno.

Vstop v vlado je s glasno potrdil tudi svet NSi, ki je razpravljal tudi o zadnjih stališčih ljudske stranke. Člani sveta so na seji med drugim poskušali odgovoriti še na vprašanje, kaj Slovenija resnično potrebuje, kar se tiče gospodarskega razvoja, katera je prava pot, ki je v skladu s tem, kako se razvija sodobni svet, predvsem pa, kako se razvija Evropska unija.

Lahko pa bralcem postrežemo z nekaterimi imeni, ki sicer še niso uradna a so najbolj verjetna za ministrska mesta. Po poročanju Radia Slovenija pa naj bi ministrstvo za javno upravo skoraj zagotovo prevzel Gregor Virant, minister za zunanje zadeve naj bi bil

Dimitrij Rupel, Milan Zver za šolstvo, Vasko Simoniti za kulturo, Andrej Bajuk za finance, Andrej Bračun naj bi postal minister za zdravje, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naj bi zasedel Janez Drobnič iz Nove Slovenije, ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo pa Jure Zupan. Pravosodje naj bi vodil Lovro Šturm, kmetijski resor Marija Lukačič, gospodarstvo Andrej Vizjak in ministrstvo za notranje zadeve Dimitrij Kovačič ali Polonca Dobrajc. Ministrstvo za obrambo naj bi vodil Karel Erjavec iz DeSUS.

O novi vladi je konec tedna razpravljal tudi kolegij predsednika Združene liste (ZLS) Boruta Pahorja, ki se je odločil, da je stranka ne bo podprla, saj za vlado, v kateri ne bodo sodelovali, ne morejo prevzemati odgovornosti. Vendar poslanci ZLS na „zaslišanjih“ ministrskih kandidatov pred pristojnimi parlamentarnimi telesi ne bodo razpravljali o njihovi osebni integriteti, temveč bodo presojali kompetence in programe kandidatov za vodenje resorjev. Spoštovali pa bodo tudi načelo prvih stotih dni „miru“ za delo nove vlade.

Drži se nas smola

Zaradi tukajšnjih razmer, sistema razpečavanja, argentinskih razdalj in pošte, smo primorani, da vsako številko našega lista zaključimo že v ponedeljek popoldan in tiskamo v terek zjutraj. Tako mnogokrat zamudimo zadnje novice in ko naročniki dobijo list v roke, je „novica“ že „starica“. Pričakovali smo, kot so napovedali, da bo v ponedeljek znana sestava nove vlade, pa smola — znova so prestavili objavo.

Računamo na razumevanje bralcev in na njihovo zvestobo!

LE ŠE DO KONCA LETA

V skladu z zakonom o popravni krivic se 31. decembra izteče rok za vlaganje pisnih zahtev za popravno krivic.

Gre za priznanje statusa bivšega političnega zapornika, za priznanje statusa po vojni pobite osebe oz. svojca po vojni pobite osebe

in temu statusu pripadajočih pravic (povrnitev škode in pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja).

Ministrstvo za pravosodje opozarja, da lahko slovenski državljani svoje zahteve vložijo samo še do konca leta.

GLEJ...

MAKSIM GASPARI,
LJUDSKI UMETNIK..... 210 LET FOLKLORNE
SKUPINE MARIBOR..... 3

REVIJA MEDDOBJE 3

SLOVENSKI ARHITEKTI..... 4

ADVENT IN MIKLAVŽ 4

MAKSIM GASPARI

umetnik, ki se je najbolj zлил s slovenskim narodom

V petek, 19. novembra so v Festivalski dvorani na Bledu otvorili veliko razstavo, posvečeno Maksimu Gaspariju. Na razstavi je na ogled preko petdeset originalnih slik in risb, pretežno iz zasebnih zbirk. Razstavljeno bo skoraj 400 razglednic od leta 1903 do danes, nekaj ilustracij in sto tiskanih knjig in revij ter Gasparijeve jaslice. Razstava bo odprta do 10. januarja 2005, in bo vredna počastitev velikemu ljudskemu umetniku.

Maksim Gaspari se je rodil 26. januarja 1883 v Selščku na Notranjskem. Po končani ljubljanski realki je postal trgovski pomočnik v Kamniku. Nekoč je tamkajšnji živinozdravnik in zbiratelj umetnin, Niko Sadnikar, opazil v izložbi njegovo risbo slavnika in ga je napolnil na Umetnoobratno šolo v Ljubljani. Kasneje mu je bil mecen pri njegovem študiju na dunajski akademiji, kamor se je vpisal leta 1903. Bil je med tistimi slovenskimi in hrvaškimi umetniki, ki so leto prej ustanovili umetniško društvo 'Vesna'.

Gaspari se je izpopolnjeval še v Münchnu, vendar se je zaradi gmotnih težav vrnil v Kamnik, kjer mu je Sadnikar pripravil atelje. Leta 1911 se je poročil s Frančiško Wurzer iz Bistrice v Rožu. V času koroškega plebiscita je živel na ženinem domu in

ustvaril številne razglednice in plakate in se na ta način bojeval za slovensko Koroško. Pozneje je živel v Ljubljani, poučeval na državni gimnaziji, umetniški šoli Probuda in na strokovni šoli grafičnih obrti. Leta 1928 se je zaposlil kot restavrator v Etnografskem muzeju v Ljubljani, kjer je služboval do leta 1948, ko se je upokojil. Že leta 1941 mu je umrla žena. Leta 1952 je prejel Prešernovo nagrado, leta 1953 je Narodna galerija v Ljubljani priredila retrospektivno razstavo ob umetnikovi sedemdesetletnici, leta 1972 je postal redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, leta 1977 pa je izšla njegova monografija izpod peresa Staneta Mikuža. Umrl je 14. 11. 1980 v Ljubljani, kjer je tudi pokopan.

Slikar Maksim Gaspari je edinstven pojav v slovenski umetnosti. V svojem delu nam je ohranil v likovni podobi predvsem kmečko kulturo starosvetnega časa. V umetniškem pogledu je Gaspari stopal po lastni poti, razvil je svoj tipični slog in ustalil svoje priljubljene motive. Svet, ki ga v njih oživlja je idealiziran in rahlo otožen svet, z malce prikrojeno folkloro. To je naš kmečki svet od zibelke do groba, od jutra do večera, od pomladi do zime, od petka do svetka, gasparijevski svet, ki ga že tedaj skoraj ni bilo več. Gaspari je bil ujet vanj, bil mu je čudežna zakladnica motivov, ki jih je v lastnem slogu in priljubljenem kombiniranem koloritu kar naprej ponav-

ljal: stari domači prazniki s svojimi šegami, kmečko delo, krst, ženitovanje, pogreb, ples v gostilni, misli ob zibelki, bogov kot s pečo, nepregledna množica mater z otroki in slovenskih Madon, pastirji vseh vrst, brhke pastiričke in dekleta ob visečih nageljnih, krepki fantje s polhovkami na glavi, korenjaški brkači, bogati ženini, praznični motivi za božič in novo leto, starka zima, koledovanje, butare, nošenje k žegnu, velika noč, jurjevanje, oživljeni junaki poetične preteklosti, pa vaški godci, čebelarji, starčki, orglarji, slepci in prosjaki, seneni vozovi ob nevihti, slovenski in gorenjski svatje v narodnih nošah, z avbami in zavijačkami, s kastorci in viržinkami v ustih, v kožuhih s tulipani in težkih škornjih, pa godci, plešoči pari, kmečke kajže, znamenja na križpotjih, portreti in karikature, pa krajine, podobe Selščka, Jalovca, Bohinja, Bleda, Semica, Kamniške Veronike, in drugi motivi, zvesti vesnanskim izhodiščem, gasparijevskemu slogu in svetu preteklosti, ki se ne bo nikoli več povrnil.

Po Marjanu Marinšku

Mednarodna razstava evropskih jaslic letos že drugič v Sloveniji

V cerkvi svetega Jožefa na Poljanah v Ljubljani so v četrtek, 18. t. m. odprli mednarodno razstavo evropskih jaslic z naslovom Rojstvo družine. Razstava v Sloveniji letos gostuje že drugič.

Upravitelj ljubljanske nadškofije, škof Andrej Glavan, je ob odprtju poudaril, da je razstava namenjena praznovanju vstopa v Evropsko unijo in mednarodnemu letu družine, ki so ga razglasili Združeni narodi. Rekel je, da sam jasli doživlja „kot živi Betlehem, ki govori ljudem“, in da želi, „da bi se sporočilo raznolikosti, ki bogati in ne ločuje, na ta način širilo po Sloveniji in v svetu“.

Manfredo Truizi, avtor postavitve razstave, je povedal, da je idejno pobudo za razstavo lani dal predsednik Evropske unije Romano Prodi, v želji, da bi razstava širila duha nove, razširjene Evrope ter spodbujala mir in strpnost med različnimi narodi, ki tvorijo eno skupnost. Dodal je še, da si je Evropska unija zadala cilj, da bi ob božiču pripravila sklop razstav, ki bi povezovala glasbo in druge vrste umetnosti s poudarkom na božičnem duhu.

Razstavo si je treba ogledati po vrstnem redu, saj je na začetku razstavljenih deset eksponatov, ki simbolizirajo deset novih članic EU. Tem

desetim simbolom pridruženih članic sledijo izdelki različnih tehnik in materialov, ki predstavljajo isto zgodbo. Slovenci uporabljamo pri izdelavi jaslic predvsem naravne materiale, les, glino in keramiko, ter se osredinjamo na izdelovanje podob, Italijani pa se osredinjajo na pokrajino in kraj, kjer umetnik ustvarja. Vsaka država ima svoj način in svojo tehniko izdelovanja jasli, kar odseva tudi tradicijo posamezne države.

Predsednik državnega zbora France Cukjati je dejal, da Slovenija potrebuje simbole, ki nagovorijo vse državljane in ki govorijo o vrednotah družine ter tako spodbujajo k številnejšim družinam v tem potrošniško naravnem svetu.

Fructal ima milijone izgube

Podjetje Fructal je v letošnjih prvih devetih mesecih ustvarilo 637,15 milijona tolarjev čiste izgube, medtem ko je v enakem obdobju lani še zabeležilo 212,96 milijona tolarjev čistega dobička.

Vodstvo, ki izgubo pripisuje predvsem nepripravljenosti na negativne posledice vstopa Slovenije v EU, se je ob tem odločilo za vrsto ukrepov, med drugim za selitev dela proizvodnje iz ekonomsko nerentabilnega obrata v Duplici v makedonsko hčerinsko podjetje.

Zakaj se Fructal ni ustrezno pripravil na vstop v EU, predsednik uprave Fructala Miran Božič, ki je na

čelu družbe šele mesec in pol, ni znal točno pojasniti. Vendar pa stanje, ki ga je ugotovil ob prihodu v družbo, po njegovih besedah kaže na nepripravljenost.

Božič je poleg tega dodal, da je v krizi celotna slovenska živilska industrija, pri čemer je Fructal najbolj prizadet, ker je velik del prihodkov ustvarjal v izvozu, in sicer prav v izvozu v države na območju nekdanje Jugoslavije. Strinjal pa se je tudi, da je Fructal v zadnjem času, ko je bil priča številnim menjavam vodstva, preživljal krizo vodenja. Tudi to je delno prispevalo k današnjemu stanju družbe.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONJE MIZERIT

Pretekli teden se je odvijal v znaku prisotnosti kitajskega predsednika. Ni bil to navaden obisk in prihodnja leta bodo globoko zaznamovana po pogodbi, ki so jo podpisali v Buenos Airesu.

Novo obdobje. Nevarno bi bilo, če bi na obisk in pogodbo gledali le v črni in beli barvi. Previdnost je bistveni pogoj za pravilno oznako razmerja, ki se odpira Argentini v luči stikov s Kitajsko. Gotovo te previdnosti ni imela vlada, ko se je pripravljala na obisk in napovedovala investicije, ugodnosti in brezmejnih izvoz. Spomnimo se, da je predsednik napovedi hranil po plaščem skrivnosti, kot nek izreden dosežek za državo. Prešlo je pričakovanje, prešel je obisk, vladi pa je ostal grenakokus razočaranja in zaskrbljenosti. Nekaj je jasno: med Argentino in Kitajsko se je začelo novo obdobje, katerega temelji so postavljeni, streha tudi že stoji, a je še možno, da se zidovi in oprema prikoji vsaj delno po argentinskem okusu.

David brez prače. Ni manjkalo primerjav, od zgodovinskih do svetopisemskih. Nek vladni funkcionar je kitajsko delegacijo primerjal s hordo, ki je podrla vse, kar se ji je zoperstavilo. Drug opazovalec je pogajanja prikazal kot spopad med Goljatim in Davidom, le da ta ni imel prače. Kitajska delegacija s predsednikom Hu Jintaom na čelu, je prišla z določenimi nameni in jih je tudi v celoti izpolnila. Glaven cilj je bil, da Kitajski Argentina prizna status „tržnega gospodarstva“. Zakaj tako presenečenje oziroma nepripravljenost v vladi, če že ves svet ve, da je to za Kitajsko bistveno. Ko je argentinska pogajalska skupina kazala odpor, je kitajski minister enostavno zagrozil, da pač ne bodo več kupovali soje Argentini temveč Brazilu, ki je na njihovo zahtevo brez pomislekov pristal. Proti temu udarcu ni bilo obrambe.

Kaj pomeni tržno gospodarstvo. Kitajska je leta 2001 vstopila kot članica v Mednarodno trgovsko organizacijo. Vendar ji večina držav (z ZDA na čelu) ni priznala tega statusa. To pomeni, da lahko nemoteno postavljajo zapreke kitajskemu uvozu. Status države s tržnim gospodarstvom pa bistveno zniža carinske omejitve, ki so edino orožje proti vdoru tujih izdelkov na domače tržišče. S tem priznanjem je sedaj Argentina odprla svoje meje kitajski industriji in se lahko brani le delno, v mejah predpisov Mednarodne trgovske organizacije. Kitajska pa je najcenejša ekonomija, ki sloni na nizkih plačah, ogromni produkciji in zlasti grozno devalvirani valuti. Vladni skupini, ki se je pogajala s kitajsko delegacijo, je uspelo doseči le zagotovi-

lo, da lahko posebej brani nekatere industrijske sektorje. Ti so tekstil, obutev, kolesa in igrače. Prav ta področja so najbolj trpela v zadnjem obdobju sorazmerja 1=1 z dolarjem, in so si sedaj komaj opomogla. Vdor kitajskih izdelkov bi pomenil hud udarec, če ne kar smrt za ta področja. Obrambni ukrepi za te sektorje pa naj veljajo le za prihodnja štiri leta.

Tudi nekaj ugodnosti. Seveda tudi ni vse črno, ko gledamo na kitajski obisk. Najprej zunanepolitična važnost: v trenutku, ko se Argentina bori s problemom zunanjega dolga in jo po vsem svetu gledajo z nezaupanjem, je dogovor s Kitajsko važno mednarodno priznanje. V teku pogajanj je Argentina tudi dosegla, da je Kitajska odprla svoje meje novim področjem argentinskega izvoza: meso, sadje, vina ... Pogodba odpira možnost, da se v prihodnjih petih letih argentinski izvoz na Kitajsko več kot podvoji. Pravzaprav je odgovor na razna vprašanja toliko na argentinski kolikor na kitajski strani. Argentina se mora končno zavedati, da pečene piške nikomur same ne letijo v usta. Prodala bo toliko, kolikor bo zmožna (znala in se potrudila) prodati; investicije bodo prišle, če bo znala zgraditi ugodne okoliščine.

Zapleti z zamenjavo. Lahko bi rekli, da je bila vlada naivna tudi na področju refinanciacije zunanjega dolga. Zamenjava bonov z novimi, znatno manj vrednimi, se kaže izredno zapletena. Vlada sumi, da je za rastočimi težavami prst Mednarodnega denarnega sklada (FMI) in sploh Skupine 7 (razvite države). Pritisk gre v smeri, da bi država izboljšala ponudbo. Zadnji kamen spotike je ta, da je Newyorška banka, ki naj bi v zastopstvu države izvedla zamenjavo bonov, odpovedala ta posel zaradi tehničnih zaprek. Sedaj vlada išče drugo banko. Namen predsednika in gospodarstva ekipe je, da se na tem področju ne sme popustiti. Zato je minister Lavagna tujim upnikom zagrozil, da če ne sprejmejo zamenjave bonov, ne bodo ničesar prejeli.

Vajeti ima Duhalde. Preteklo nedeljo so bile volitve v peronizmu province Buenos Aires. Duhalde je zmagal brez glasovanja, kot edini kandidat za vodstvo stranke. Volili so samo v nekaterih okrajih, kjer je šlo za krajevne razprtije. Bivši predsednik je pokazal, da zaenkrat nima opozicije in bo njegova beseda še nekaj let odločilna ne le za usodo province, marveč tudi države. Po starem, nekoliko spremenjenem reku bi lahko trdili, da ima Kirchner vlado, Duhalde pa oblast. Le njuno medsebojno razumevanje je zagotovilo za mir v državi.

SLOVENCİ V ARGENTINI

CARAPACHAY

10. obletnica folklorne skupine „Maribor“

V soboto, 6. novembra je bil v Carapachayu velik praznik. Še posebno pa za člane folklorne skupine Maribor, ker so obhajali 10. obletnico obstoja. Hvala Bogu je bila lepa noč, hladna, brez dežja. Nastop je bil na dvorišču na odru nalašč pripravljenem v ta namen, prekrasno okrašenem s cvetjem in malimi drevesci.

Gostje so začeli prihajati že okoli osmih, dobro uro kasneje pa se je začel program katerega sta povezovali Helena Žnidar (v slovenščini) in Ani Klemen (v španščini). Po dobrodošlici obiskovalcem sta opisali zgodovino skupine: Meseca septembra leta 1994 se je zbrala skupina navdušenih plesalcev, da bi predstavila Slovenijo na veselici mednarodnih skupin v pristanišču v Olivos. Všeč jim je bila ideja, da bi še naprej plesali in predstavljali domovino staršev, zato so se odločili, da ustanovijo skupino pod imenom „Maribor“. In ravno 6. novembra leta 1994 je imela skupina prvi nastop, to je točno 10 let nazaj. Voditeljica skupine je že od vsega začetka ga. Ani Senovršnik Resnikova. Njena pomočnica je bila prva leta tudi ga. Lenči Klemen Komarjeva.

Predstave so se vršile skozi ves čas od obstoja skupine; bilo jih je blizu 80. Mnogokrat je bila navzoča tudi stojnica kjer so prodajali slovenske jedi in spominke ter posredovali informacije o Sloveniji. Vedno in povsod so nastopali brezplačno iz idealizma in ljubezni do Slovenije.

Repertoar slovenske folklorne skupine „Maribor“ obsega od belokranjskih, prekmurskih, štajerskih, ljubljanskih, gorenjskih do dolenskih plesov. Sami so si izdelali noše teh pokrajin (razen gorenjske) in vedno predstavljajo s ponosom domovino svojih staršev, ki jo tudi čutijo kot svojo. Ani Skarlovnik, ki je pred dvema letoma odšla po plačilo k Bogu, se je treba zahvaliti za izdelavo noš, saj je veliko noči prečula, da jih je naredila.

Nato se je razvil program. Najprej je seveda nastopila domača skupina. Za ta večer so kot prvo točko predstavili ljubljanske plese, v lepih elegantnih nošah.

Otroška skupina slovenske šole Josipa Jurčiča v Carapachayu tudi rada pleše. Večina od njih so sinovi in hčerke ali nečaki članov skupine Maribor. In ker radi nastopajo so jih povabili, da na slavlju pokažejo kaj so se letos naučili.

In to so tudi navdušeno storili.

Sledila je predstavitev argentinske folklorne skupine ECO s plesi severnega dela države s pisanimi oblekami.

Na vrsti so bili dolenski plesi v izvedbi skupine „Maribor“, seveda v „ta pravih“ dolenskih nošah.

Po tem je bil dvajset minutni odmor med katerim so se navzoči lahko okrepčali ob okusni hrani in pijači, ki so jo tudi pripravili člani skupine. Bila je pa tudi stojnica kjer so prodajali razne vrste spominčkov in plošč, ki je bila kar množično obiskana. Sledila je dolgoletna uspešnica Avsenikovih najlepših melodij, spletenih v venček, katero je skupina Maribor udarno in veselo zaplesala.

Tudi španska in grška skupina sta zaplesali in želi navdušenje s strani občinstva.

Sledil je se zadnji ples folklorne skupine Maribor. Na programih je pisalo „ples za presenečenje“: zaplesali so pravi argentinski „tango“ in bili tudi primerno oblečeni za to priložnost. Več mesecev so vadili s profesorji in se učili ples ki je kar precej težak, a uspelo je in so ga lepo predstavili.

Na vrsti je bila predstavitev članov folklorne skupine Maribor: Ani Senovršnik-Resnik, Sonja Kolenc, Helena Skarlovnik, Marjana Pirc, Pavel Aleš, Jože Mokorel, Maks Skarlovnik in Julio Vazquez. Niso plesali, so pa veliko pomagali in so tudi člani skupine: Marjeta Senovršnik, Franci Resnik, Veronika Mokorel, Andrej Slabe in Gusti Baudek.

V teh desetih letih so se plesalci menjavali in skupina je hotela predstaviti tudi bivše člane: Marta Vodnik, Karina Vodnik, Zinka Klemen, Lenči Klemen, Andrejka Papež, Martin Markež, Marko Markež, Irenej Markež, Jože Jan, Tone Komar, Tone Senovršnik in Tedi Aleš.

Ani Resnik je v imenu plesalcev skupine prebrala spisek; Franci Žnidar, predsednik doma, se je pa zahvalil vsem za pomoč in sodelovanje v teh desetih letih ter ji izročil šopek rož.

Po vsaki plesni točki smo na velikem ekranu lahko videli nekaj slik iz raznih nastopov v teh desetih letih. Pred koncem je bila pa še kratka video predstavitev, lep spomin zlasti še za člane in bivše člane skupine.

Deset let nastopov je kar lepa doba. In ob taki priložnosti se spodobi lepa torta, ki je bila razdeljena med vsemi navzočimi po zaključku programa. In bila je res lepa, kar v treh nadstropjih in s parčkom v gorenjski narodni noši na vrhu. Zapeli smo „Kol'kor kapljic“ in še po špansko „Feliz cumpleaños“.

Za konec je bil pa še družabni del s plesom s sodelovanjem dveh orkestror: „Slovenski instrumentalni ansambel“ in „Štirje fantje špilajo“. Ples je pa trajal kar do štirih zjutraj. In bilo je lepo, bili smo zadovoljni, srečni, veseli... Veliko časa smo se pripravljali in po pravici garali, da bi prireditve uspela. Mislimo, da je, saj smo prejeli mnogo čestitk in pohval. Vztrajali bomo še naprej. Splača se in ponosni smo, da smo se uveljavili ne samo med Slovenci ampak tudi med Argentinci, saj nas neprestano kličejo za nastope. Letos se res nismo velikokrat predstavili ker smo imeli kot glavni cilj pripravo naše desete obletnice. Ogromno vaj, neprespanih noči in veliko truda smo vložili v ta namen, a ni nam žal. Bog daj, da bi folklorna skupina Maribor živela še dolga leta in lahko predstavljala Slovenijo s takim navdušenjem.

Folklorna skupina Maribor.

Trnuljčica prvič v Mariboru

V petek, 19. t. m. so v Operi in baletu SNG Maribor prvič uprizorili eno največjih mojstrov iz svetovne baletne zakladnice, balet Petra Iljiča Čajkovskega Trnuljčica. Koreograf in režiser predstave je Dinko Bogdaniž, ravnatelj Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba. V glavnih vlogah so nastopili Alenka Ribič Laufer, Anton Bogov, Tijuana Križman, Eugen Dobrescu, Valentina Turcu, Jevgenija Koškina, Klavdija Čerimagič in Galina Čajka. Ob solistih je nastopil ves baletni ansambel z orkestrom Opere in baleta SNG Maribor. Eden najzahtevnejših klasičnih baletov je velik izziv za mariborski ansambel in velika pridobitev za tamkajšnji oder.

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

Meddobje leto 2004, št. 1-2, 3-4

Sredi priprav na obhajanje svojega zlatega jubileja oktobra 2004 je Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu izdala kot običajno dve dvojni številki revije Meddobje. Revija izhaja redno že osemindeseto leto, zadnjih deset let s finančno pomočjo iz domovine.

Kot uvod v prvo dvojno številko (1-2) je ponatisnjena razprava mag. Rozine Švent o književnosti Slovencev izven domovine. Z ogorčenjem ugotavlja, da je bogato literarno delo Slovencev po svetu krivično zaposlavljeno in podcenjevano, čeprav že dolga leta ni več zaprek za objavljanje obširne in kvalitetne knjižne žetve v zadnji polovici stoletja. Meni, da bi morala matična oblast pomagati nadaljevati izdajanje del Slovencev izven domovine, tudi te naše revije.

Prvi del revija posveča kot običajno pesnikom. Eden najzvestejših je tokijski sodelavec Vladimir Kos. Tukaj je objavljenih sedem njegovih pesnitev. V Buenos Airesu pesnikuje Branko Rebozov, ki objavlja eno svojo pesnitev, obenem pa prevaja mlade slovenske pesnike, ki pišejo v španščini: Gregor Papež in Erika Pogla-

jen. Vsak od teh dveh je prispeval tri svoja dela. Prav tako piše poezijo tudi Vinko Rode v španščini, prevedel mu jo je v slovenščino Janko Moder.

V tej številki revije se prvič pojavlja mlada sodelavka Mojca Kobi, ki prav tako piše v španščini. Prispevala je dve krajši zgodbi iz velemestnega okolja. Sestavek je prevedla Milena Ahčin. Vinko Rode je odkril in objavil v reviji zanimive izjave Borgesove prijateljice, ki prikazujejo pisatelja v drugačni luči kot smo navajeni.

Filozof Vladimir Kos je napisal več daljših pripomb in kritik del, objavljenih v prejšnjih številkah revije. Dejan Steinbuch je pred letom objavil v reviji AMPAK pogovor z avtorjem knjige „Moje domobranstvo in pregnanstvo“, Marijanom Eiletzem, in v tej številki Meddobja je ponatis pogovora.

Diplomska naloga o slovenski skupnosti v Bariločah pod Andi, delo Andreje Mrak, ki jo je revija začela objavljati pred letom, se zdaj nadaljuje in je jasna, izčrpna in zanimiva. V naslednji številki se obeta nadaljevanje.

Jože Rant razpravlja „Vse je končno skrivnost“, razmišlja o skrivnosti veselja in skrivnosti človeka.

Irena Avsenik Nabergoj, doktorica literarnih ved na slovenistikah in raziskovalka na teološki fakulteti, raziskuje Cankarjeve poti k slovenskemu človeku, k sebi in Bogu.

Jože Rant kot filozof govori o filozofu Vladimirju Kosu v razpravi „Filozofija, naš vsakdanji kruh.“- Marko Kremžar sprejema dialog z Mirkom Gogalo, ki je v lanskim razpravi kritično presojal njegov pogled na slovenstvo in duhovno pastirstvo med izseljenci. Kot zadnji prispevek je v tej številki revije nagovor, ki ga je imel Tone Rode ob predstavitvi knjige dr. Tineta Debeljaka „Črni kamnitnik-Loma negra“. Knjigo je izdal njegov vnuk Marko Vombergar in jo je predstavil Tone Rode v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Meddobje XXXVII 3-4 uvaja podpredsednik Slovenske kulturne akcije. Ponosno presoja preteklo polstoletno delo, ki prehaja v mlajše roke in spreminja podobo, a ostaja neizbrisni spomenik.

Ob jubileju pozdravlja pesnik Vladimir Kos z dvema pesmima. Tone Rode je prispeval dve pesmi. Gregor Papež in Erika Poglajen sta prispevala po dve pesmi, a v

španščini, in ju je prevedel Branko Rebozov.

Zanimiv potopis Vinka Rodeta nam približa argentinski sever in odkrije prirodno bogastvo tega dela sveta. Milena Merlak Detela je objavila nekaj sočnih dnevnik beležk. Mojca Kobi je v sestavku „Smetke v očeh“ podala svoje zanimivo opazovanje vsakdanjih malenkosti.

Diplomska naloga Andreje Mrak, ki se je začela objavljati v prejšnjih številkah, se tukaj nadaljuje in konča. Izredno lepo prikazuje Slovence pod Andi.

Jože Rant je pregledal in ocenil dela Slavoj Žižka, sociologa, filozofa in politika. Lev Detela razpravlja o Lajovčevi knjigi „Med svobodo in rdečo zvezdo“.

Jože Rant ocenjuje „Izbrano delo“ Jožeta Pučnika in okolje, v katerem je izšlo. Kot zadnji prispevek v reviji je odgovor Mirka Gogale na odgovore na njegovo predavanje o dušnem pastirstvu v naši izseljenjski skupnosti.

Revija je v barvni prilogi vsakokrat objavila ponatis dveh umetniških del, Ivana Bukovca v prvi dvojni številki in Adriane Omahna v številki 3-4.

Glavni urednik revije je Marijan Eiletz.

Milena Ahčin

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad
Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5. nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK Č asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires, Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. ta; 5. ponoči; 10. KZ; 12. res; 13. napake; 14. brv; 16. Sarajevo; 18. dote; 19. ED; 21. ta; 22. kraljevič; 24. lov; 26. se; 28. adio; 29. Ana; 30. obletnica; 33 ne; 35. En; 36. vrag; 37. ati; 38. Sara; 40. enk; 41. okajen; 43. oko; 45. ca; 46. obokan; 47. usoda.

NAVPIČNO: 2. ar; 3. kes; 4. osat; 5. pajk; 6. operacija; 7. navada; 8. okoli; 9. če; 10. krtine; 11. zvečano; 13. na; 14. bova; 15. Celovec; 17. rast; 18. de; 20. Dobrna; 23. Jona; 25. vlak; 27. enako; 31. EG; 32. itak; 34. Eros; 38. Sn; 39. ako; 41. Ob; 42. en; 44. od.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

VALUTNI TEČAJ
V SLOVENIJI
9. novembra 2004

1 EVRO 239,78SIT
1 U\$S dolar 185,19SIT

OBVESTILA

NEDELJA, 5 decembra:

Občni zbori Zveznih organizacij SDO in SFZ, po maši v Slovenski hiši.

Prireditev s sveto mašo in kosilom v Rožmanovem zavetišču.

Člansko kosilo v Slovenski vasi.

SREDA, 8. decembra:

Prvo sveto obhajilo ob 10. uri v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj

ČETRTEK, 9. decembra:

Sestanek Zveze slovenskih mater in žena. Razgovor z g. Mihom Gaserjem: „Slovenija po 60 letih“, v Slovenski hiši ob 16.30 uri.

SOBOTA, 11. decembra:

Veselica narodnih plesov na Slovenski Pristavi.

NEDELJA, 19. decembra:

Zaključno srečanje mladcev in mladenk s starši, na Pristavi v Castelarju.

Božični koncert pevskega zbora iz San Martina.

Otroška počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija bo tudi letos organizirala šolsko kolonijo v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih hribih. Datum je predviden v začetku januarja. Kolonijo bosta vodila **prof. Karel Groznik** in **Andrejka Puntar** s sodelavci.

Podrobnosti bomo še objavili. Starše vabimo, naj že sedaj predvidevajo vpis svojih otrok v to lepo dejavnost. Število udeležencev bo omejeno. Prijave v društveni pisarni.

Društvo Zedinjena Slovenija

5. decembra vabljeni v

ROŽMANOV DOM

Ob 11.30 sv. maša nato domače kosilo

Pridite!

Prešernova šola

vabi starše na zaključno mašo v soboto, 27. novembra, ob 8.30 uri.

Zaključna prireditev bo pa v soboto, 4. decembra, ob 18. uri - nato prihod sv. Miklavža.

Vas pričakujemo!

Zaključek slovenske šole Franceta Balantiča

bo v nedeljo, 5. decembra 2004

Ob 8. zahvalna maša

Ob 9. v Našem domu skupni zajtrk

nastop najmlajših

slovo osmošolcev

razdelitev spričeval

Ob 17.30 otroška igra Ostržek,

nato prihod sv. Miklavža.

Miklavževa pisarna bo odprta od 15. do 17. ure.

SKLEP ŠOLE JOSIPA JURČIČA

Carapachay

V soboto, 4. 12. 04. ob 19. uri.

Nato prihod sv. Miklavža.

SKRBIMO ZA ZDRAVJE

Živeli bomo do 150. leta

Raziskava je pokazala, da bodo nekateri danes živeči ljudje doživeli 150. leto starosti.

Steven Austad s teksaške univerze za medicino je povedal, da so v okviru svetovnega znanstvenega projekta ugotovili, da bo življenjska doba mnogo daljša od pričakova-

ne. Znanstvenik je dodal, da bodo nekateri otroci, ki danes odraščajo, zagotovo živeli vsaj do leta 2150.

„Razvojni proces človeka je izredno zanimiv, saj nam je uspelo ustvariti razmeroma varno okolje za bivanje.

Menim, da se bo življenjska doba, četudi medicina ne bo napredovala, daljšala, zaradi česar se bodo ljudje tudi počasneje starali,“ je dejal Austad.

V industrijsko razvitem svetu vse več ljudi živi do svojega 90. ali celo 100. leta, znakov o padajočem trendu pa ni. Prav zaradi tega v mnogih zahodnih državah že svariijo pred t.i. krizami zaradi pokojnin. Tudi v manj razvitih državah po svetu ljudje kljub pomanjkanju zdravstvenih sredstev dosežejo starost med 70 in 80 let.

Austadove trditve temeljijo na raziskavi, ki so jo opravili, da bi ugotovili, kakšno starost bi doživeli ljudje, če bi bili prisiljeni bivati v naravnem okolju.

Že je v prodaji

Podporni bon (rifa) Zedinjene Slovenije

Hočete vedeti, kaj boste lahko zadel?

- dobitek: dvodnevno potovanje, s prenočiščem in hrano, v Colonia, Uruguay.
- dobitek: umetniško sliko Andrejke Dolinar
- dobitek: en dan na estanciji
- dobitek: Zbornik Zedinjene Slovenije (v trdo vezan)
- dobitek: Zbornik Zedinjene Slovenije (broširan)
- dobitek: zastava (na izbiro slovenska ali argentinska)
- dobitek: enoletna naročnina Svobodne Slovenije
- dobitek: košara božičnih dobrot
- dobitek: tri knjige založbe Zedinjene Slovenije (na izbiro)
- dobitek: ena knjiga založbe Zedinjene Slovenije (na izbiro)

Vsak bon stane samo deset pesov

Pri vseh poverjenikih našega tiska!

Slomškov dom

Sporoča, da bo v nedeljo, 5. decembra 2004 po sv. maši med vsemi svojimi rednimi člani žrebanje za

EN TEDEN POČITNIC

v Domu dr. Rudolfa Hanželiča v Córdobi

Za dve odrasli osebi, s stanovanjem in prehrano. Dodatne informacije lahko dobite pri odbornikih.

Jaz sem vstajenje in življenje, kdor veruje vame bo živel tudi če umrje.

V četrtek, 18. novembra je odšla k Bogu v 94. letu svojega življenja naša draga teta, gospa

Karolina Kambič Zajc

Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani, zanjo molili in jo spremljali na zadnji poti. Najlepša hvala g. župniku msgr. Mirku Grbcu za daorano sv. mašo in vodstvo pogreba v Calzado.

Priporočamo jo v molitev.

Žalujoci:

Marjeta Stariha in družina;

dr. Miha Stariha;

prof. Marjetka Hostnik;

prof. Marjanca Osterc;

Andrej Stariha

in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Bariloche, Rio Gallegos, Črenomelj

Ob smrti in pogrebu naše drage mame užalošeni sporočamo, da je v nedeljo, 7. novembra 2004, po 88 letih, Bog poklical s tega sveta

ANO ŠENK roj. ŠINK

Iskrena hvala vsem, ki ste našo drago mamo pospremili k zadnjemu počitku. Bog povrni vsem, ki ste nesebično in ljubeznivo bdeli v težkih trenutkih. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoci:

hčere: Terezija in Marija Magdalena;

sinovi: Jože, Franc, Marijan ter Stanislav;

snahe: Marjeta Hrovat, Pavla Tomažević in Kristina Skvarča;

zet: Ferdinand Cimato

vnuki: Sonja in mož Friderik Bengoechea, Edvard, Viljem Maksimiljan, Cecilija, Marija Aleksandra; Joško, Danijel, Erika, Mirijam, Gabriel, Danica, Karolina, Marko in Kristjan

ter ostali sorodniki.

Olivos, Buenos Aires; Suha pri Predosljah, Prebačevo, Spodnji Brnik, Slovenija; Cleveland, Ohio, ZDA; Paris, Francija.